No. 48. Donderdag 2 December 1819.

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

Nieuwstijdingen.

Binnen- en Buitenlandsche Zaken.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van den 30 November 1819.

De zitting een half drietal geopend zijnde, leest de Griffier de notulen [illegible] welke worden goedgekeurd. [illegible] de heer *de Wyze* van Weel [illegible] stemmen zijnde [illegible] in behoorlijke [illegible] de Kamer de namen der [illegible] ding der sectien, tot voorzitters derzelve zijn gekozen; deze zijn, de heeren *Gendebien* voor de eerste sectie; *van Hogendorp* voor de tweede; *Beijphins* voor de derde; *Repelaer* voor de vierde; *Pycke* voor de vijfde; *Metelerkamp* voor de zesde; *Rozeveld* voor de zevende sectie. De voorzitter vervolgens het gehoor van het verhandelde in het laatste Comité opgeleven hebbende, geeft de Griffier de notulen van die zitting; waaruit blijkt dat daarin gehandeld was aangaande het antwoord van de Staten-Generaal op de Aanspraak van den Koning, bij de opening der vergadering door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, uit naam van Z. M. uitgebragt. Het concept-antwoord word goedgekeurd en er werd [illegible] besloten hetzelve naar de eerste Kamer te verzenden. [illegible] hetzelve ook aangenomen hebbende, heeft eene commissie, [illegible] uit leden der beide Kamers dit antwoord aan Z. M. [illegible]

[illegible] *Vielleuze* rapporteert uit naam der com- [illegible] M. het antwoord der Staten-Generaal met hoogst- [illegible] minzaamheid had ontvangen. De voorzitter [illegible] om dat antwoord te doen drukken en aan [illegible] zenden. Aangenomen. Voorts is ingezonden eene [illegible] het ontwerp van wet, waarbij het Hoog- [illegible] te rekenen van 31 December dezes jaars, en waarbij de kennisneming der zaken, voor dat Hof hangende, wordt opgedragen aan de gewone regtbanken. Verzonden naar de sectien. Eene boodschap van de Eerste Kamer houdt in, dat zij zich [illegible] vereenigd met het ontwerp van wet, hetwelk aan de [illegible] schere van het Rijk, nog toestaat eenen termijn van [illegible] maanden, binnen welken zij als nog hunne schuldvorderingen [illegible] leveren. Aangenomen voor notificatie.

[illegible] doet een voorstel. Na in het breede ontwikkeld te hebben, alles wat er ten aanzien van het bedanken [illegible] der Staten-Generaal, had plaats gehad, stelt deze gedeputeerde voor, [illegible] brief waarbij zijn vriend voor zijn lidmaatschap bedankt, te zenden aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot informatie en om daarmede vervolgens te handelen zoodanig als Z. Exc. zoude vermeenen te behooren. De heer *Gendebien* ondersteunt de motie van den heer *Dotrenge*. Men [illegible] van [illegible] *appuyé* (*ondersteund*, *onderstaand*). De voorzitter brengt daarop in omvraag, om het gedane voorstel te doen vertalen, drukken, uitdeelen en naar de sectien te verzenden. De heer *Dotrenge* vat het woord op en zegt, dat zijn voorstel niet als een ontwerp van wet moet worden beschouwd, noch als zoodanig [illegible], dat zijn oogmerk alleen is, dat de brief van [illegible] naar behoren [illegible] aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, [illegible] zijn regt, even als de Kamer [illegible] zich [illegible] de Kamer [illegible] [illegible] voorgesteld. De heer *Beyphins* verklaart zich, met beroep op de Grondwet, voor de eenvoudige toezending aan den Minister. De heer *Gendebien* spreekt in den zelfden geest. De heer *Dotrenge* zegt, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken den brief van den heer *Plasschaert* ontvangen hebbende, denzelven aan Z. M. kan mededeelen, dat de Koning alleen het regt heeft om de Provinciale Staten (aan welke het toekomt nieuwe leden in de plaats der afgaande voor de Tweede Kamer te verkiezen) buitengewoon te doen bijeenkomen, als Hoogstdezelve zulks geraden oordeelt; dat daartoe geene wet noodig is, en dat het derhalve ook niet te pas komt met zijn voorstel te handelen als met een voorstel van wet, hetwelk aan het onderzoek der sectien moet worden onderworpen. Veel leden uit de Zuidelijke Provincien, als de heeren *Trentesaux*, *Lingbach*, *Serret*, en anderen ondersteunen de motie van [illegible] amblegenoot *Dotrenge*. De heer *Defkeuld* spreekt tegen de zelve, en wordt door den heer *Dotrenge* beantwoord. Eindelijk herhaalt de voorzitter zijn voorstel. De heer *De Moor* wil spreken; men roept hem toe, dat de discussie is gesloten. Men gaat over ter stemming, en bij naamafroeping [illegible] den heere *Dotrenge* wordt aangenomen met eene meerderheid van 56 stemmen tegen 21. [illegible] opgemerkt, dat de heer *Dotrenge* [illegible] Hollandsch heeft uitgedrukt. Men [illegible] door sommige leden in het midden gebragt, andere zeggen dat de zaak beslist is en dat men daarop niet kan terug komen. Daar heerscht veel onstuimigheid in de zaal. Twee leden hebben zich intusschen verwijderd. Eindelijk wordt op voorstel van den heer *De Serret* en anderen, besloten, dat men op morgen ter stemming op de nieuwe vragen zoude overgaan, daar er geen genoegzaam getal leden tegenwoordig zijn om te stemmen. Aangenomen, en wordt de vergadering geadjourneerd tot morgen ten twaalf uren. Men heeft opgemerkt dat al de leden uit de Zuidelijke Provincien hebben gestemd voor de motie van den heer *Dotrenge*, met uitzondering van den heer *Moreau de Biaud*, terwijl al de leden uit de Noordelijke Provincien, uitgezonderd de heeren *van Meenen* en *Tegenhouz*, beide uit de provincie Noord-Braband, zich tegen die motie hebben verklaard.

(*Zie verder bladz. 3*).

Mengelwerk.

De uitgebreidheid van het hier bovenstaande stuk belet ons het verslag te plaatsen, dat wij verleden hadden eerstdaags te geven van het werk, te Brussel onlangs uitgekomen, onder den titel van *de l'état actuel du Royaume des Pays-Bas et des moyens de l'améliorer.* (over den tegenwoordigen staat van het Koningrijk der Nederlanden en de middelen van dien te verbeteren). Wij kunnen ons echter niet weêrhouden van hier, met twee woorden, te zeggen, dat dit werk is geschreven met eene vrijmoedigheid en eene vaderlandsliefde, welke den kundigen schrijver, die, zoo wij wel onderrigt zijn, een aanzienlijk burger der stad Gend is, alle eer aandoet. Om een enkel staaltje mede te deelen van de vrijheid waarmede hij zijn gevoelen zegt, laten wij hier eene vertaling volgen van het begin van een zijner hoofdstukken.

» Tiende Afdeeling.

Over de middelen welke aan het Koningrijk der Nederlanden zijnen vorigen bloei kunnen terug geven.

» Deze middelen zijn:

1.° » Het afzetten der tegenwoordige Ministers.

2.° » Het doen vonnissen van diegenen die de Grond-
» wet moedwilliglijk geschonden hebben.

3.° » Het tegenwoordig Ministerie te doen vervangen
» door menschen van kunde, die overtuigd zijn
» dat de belangens van den Koning en van zijne
» onderdanen, even als die van den landbouw,
» de fabrieken en den koophandel, een en ondeel-
» baar zijn.

Hoe gaarne zouden wij hier meer uittrekken, doch plaatsgebrek verhindert ons zulks te doen. In een volgend nommer, zullen wij dit werk, dat een der belangrijkste is, welke ons sedert lang onder de oogen is gekomen, nader doen kennen.

Men weet met hoeveel zorgvuldigheid de Fransche Politie eertijds waakte tegen den invoer en de verspreiding dan vreesde dagbladen, die in eenen liberalen geest zijn geschreven. Dit geen echter hier vermocht, dat dit blad tot de hoofdstad van dat Rijk is doorgedrongen; wij hebben daarvan het eerste bericht ontvangen, door het navolgende zinsneden, welke wij in de *Renommée*, een der meest geachte dagbladen van Parijs, lazen.

» Holland," zegt de schrijver van dat blad" was » sedert lang beroofd van een liberaal dagblad, terwijl » België er verscheiden bezit. Eindelijk is die gaping » aangevuld; er wordt thans in 's Gravenhage, onder » den titel van *Algemeen Nieuws- en Advertentie-Blad*, » eene courant uitgegeven welke zeer wel een, » hetgeen meer zegt, in eenen uitmuntenden geest is » geschreven.

Proces der Utopiaansche Courant.

In een onzer vorige nommers, (n.° 1, van 26 November), hebben wij onze gedachten gezegd, wegens dit dagblad van geen zonderlingen aard: wij herhalen dat wij hetzelve als *onwelvoegelijk* in den tegenwoordigen strijdig met de beschaafdheid der zeden van onze eeuw en van onze Natie, beschouwen. Wij zullen niet verder af, om, met de redenen waarmede wij onze gedachten staven, hier zaak te hangen, hier eenige paragraphen voor den schrijver van die Courant te willen trekken. Maar, als voortgaande met de mededeelingen der beschouwingen onzer Grondwet gehouden, en vervolgens alzoo in bouw naar vernieuwing onzer hoogstbelangrijke regten, als warme aanhangers dier Grondwet, de Noord-Star waarop wij de oogen steeds gevestigd hebben, hebben wij gemeend die zaak voor een oogenblik te moeten beschouwen van den kant der regte. Wij doen zulks te meer, dewijl men, op onze openbare uitnoodiging, ons uit Amsterdam eene kopij heeft toegezonden van de eerste regtelijke uitspraak welke in die zaak heeft plaats gehad, en welke wij gemeend hebben onzen lezeren niet te moeten onthouden. Wij zullen dezelve aan onze aanmerkingen doen voorafgaan, ten einde een ieder te beter over deze zoude kunnen oordeelen. Zie hier den uitslag:

De Regtbank van Eersten Aanleg, zittende te Amsterdam, vergaderd in de Kamer van den Raad, zitting van den 28 October 1819.

» De Regtbank voornoemd, gezien het Requisitoir van den Heer Officier van Justitie, dato 8 September 1819, tegens *Jean Baptiste Didier Wibmer*, gezien de Instructie der zaak, dien te gevolge hebbende plaats gehad; gezien het Requisitoir van den Heer Officier van Justitie, dato 21 October 1819. Gehoord het rapport van den Heer en M.r *Van Brakel*, Regter tot Instructie.

» Overwegende, dat, gelijk blijkt in het geschrift getiteld: *Utopiaansche Courant*, zeer vele zaken en personen voorkomen, die voor geene zekere beteekenis vatbaar zijn, en waarbij uitdrukkingen worden gebezigd, die *wartaal van geleerden onzin* verzaken, er, echter zijn, onder wier geheimzinnige bewoordingen, *schijnen te schuilen*, en studieuselijk te zijn ingegeven geworden, zoodanige zaken, dat dezelve te onderscheiden zijn, aan zekere kenteekenen, om, *als het ware*, personen *van hoogen rang* en *stand*, als de uitvoerders daarvan te doen kennen, en in eene beleedigende, bespottelijke en hatelijke gedaante, te doen voorkomen, het lezend publiek daartegen in te nemen, en daarbij het publiek telkens zinnebeelding voor te stellen, HET KEGEL-SPEL, en tot den trek daartoe uit te lokken.

» Overwegende, dat deze en gene daadzaken en personen, in een Hollandsch geschrift voorkomende, voor Nederland hoofdzakelijk ingerigt, voor het gretig lezend publiek, alleen dan kan geacht worden van eenigen invloed te zijn, wanneer daarin zoodanige zaken of personen voorkomen, die op gebeurtenissen toepasselijk zijn, of op toekomstige onder hen te maken, zoo wel als op bekende, van toepassing kunnen gemaakt worden.

» Overwegende, dat, ofschoon *Jean Baptiste Didier Wibmer*, bij zijne confessie van te zijn de schrijver van gemelde Courant, gezegd heeft daarin geen' zweem van beleediging te vinden; echter, daaruit zelfs meer dan een zweem van beleediging *zoude kunnen afgeleid worden;* zoo als b. v. (om slechts eene *passage* aan te halen) hetgeen wat in n.° 5 van gemelde Courant, uit *Rottebuurt*, *den eersten van Raakwat*, vermeld, is, en wat daarop, of wel bijna daarnaast, van den *Vorst* gevonden wordt; als zijnde dit niet alleen eene bloote tijding, zoodanig gelijkstaande met het gebeurde te *Rotterdam*, aan een' Staats persoon wedervaren, even te voren dat die tijding uit *Rottebuurt*, als van *Rotterdam* schijnt overgebragt, en als voor eene en dezelfde gebeurtenis te houden; maar ook eene tijding vergezeld met een te kennen geven, van den WIL dien men had, om met *zijn Ed. te doen;* en met bijvoeging van, *ja*, *wij krijgen trek in het kegelen;* en alzoo een welgevallen *zoude kunnen geoordeeld worden te kunnen vervatten* om, bij vervolg zoodanig te handelen, door zoo *een' trek tot het kegelen* te hebben, als *als het ware*, ook den wil om *met zijn Ed. te doen* aan geene poging daartoe verder ontbreken zoude.

» Overwegende, dat, deze en gene hier en daar, in gemelde Courant *passages* voorkomende, en de gemaakte [illegible] *zoude kunnen geoordeeld worden te zijn*, als of dezelve een blik van welgevallen inhielden niet alleen, maar ook eene strekking hadden, om hoon en laster, tegens allerlei *rang*, *stand* en betrekking te verspreiden, en zelfs te onderhouden met provocatie daartoe, door het opwekken *van lust tot kegelen*: Gezien de Wet van 20 April 1818 en 6 Maart 1818; verklaart tegens *Jean Baptiste Didier Wibmer*, oud 26 jaren, lang 5 voet, 3 duim, aangezigt rond, voorhoofd hoog, haar zwart, wenkbraauwen dito, oogen bruin, neus [illegible], kin rond, kleur bleek,

BEVEL VAN GEVANGENNEMING;

» Renvoijeert den beklaagden en deszelfs zaak, naar den Heer Prokureur-Generaal, bij het Hoog-Geregtshof te 's Gravenhage, ten einde, bij de Kamer van Beschuldiging te worden gestatueerd, zoo als bevonden zal worden te behooren.

» Gedaan, bij de Regtbank voormeld, vergaderd in de Kamer van den Raad, den 28 October 1819. Present de Heeren M. *B. van Bommel*, President; M. *C. J. van Brakel*, Regter ter Instructie; M. *A. D. van Persijn*; M. *N. A. Kloppenburg Müller*; M. *P. J. van Namen, van Scherpenzeel*; Regters.

(*Was geteekend als hier boven.*)

Hetgeen met reden *onwelvoegelijk*, *onbetamelijk*, ja selfs *onzedig* wordt gevonden, is niet altoos strafbaar voor de Wet. Een dronkaart, een lichtmis, mits zij maar niet de regten der Maatschappij schenden, niets doen dat bij de wet verboden is, zullen om hunne dronkenschap of lichtmisserij, hoe onbetamelijk, hoe stridig ook met de goede zeden, echter nimmer door het zwaard der Geregtigheid getroffen kunnen worden. Hunne zedelijke overtreding is geene overtreding der burgerlijke Wet, en dus niet strafbaar; zij is alleen misdaging *in foro conscientiæ*, waarin de wereldlijke regter niet het allerminste of geringste gezag uitoefent.

Zou de zaak der *Utopiaansche Courant* niet beschouwd kunnen worden als van dezelfden aard te zijn? De *onwelvoegelijkheid* derzelve eens toegegeven, waar is de wet die deze strafwaardig verklaart? De hier bovenstaande uitspraak der Regtbank van Eersten Aanleg, zittende te Amsterdam, berust toch wel op de Wet van 20 April 1818, en van 6 Maart 1818, doch wij hebben in die wetten vergeefs gezocht, dat het verboden is te spreken van *regelen*, van *trek tot regelen*; in welke woorden, zoo wij ons van dit duistere vonnis begrijpen, de voornaamste misdaad van den schrijver der *Utopiaansche Courant* zoude gelegen zijn.

Ja, maar, de *bedoeling* welke de schrijver met die woorden gehad heeft! ziedaar de groote vraag!

Wie nu, die *bedoeling*, wie kan die het best, wie moet die verklaren? Wie anders dan de schrijver zelf? Een ieder toch is de beste uitlegger zijner eigene woorden; en zoo men die woorden in meer dan eenen *zin schijnt te kunnen* nemen, moet dan niet de voorkeur worden gegeven aan die uitlegging welke de persoon, die ze gebezigd heeft daar aan geeft, als zelfs het best zijne meening, zijne bedoeling weten? Is het daarenboven niet een regel van regten, dat in twijfelachtige gevallen, *voor* den aangeklaagden moet worden beslist? *In dubiis* PRO REO *est judicandum*. Zou men niet gevoegelijk op de geheele Courant kunnen toepassen hetgeen, in het begin van het vonnis, ten aanzien van een gedeelte derzelve is aangemerkt, namelijk, dat zij niet anders is dan *wartaal van geleerden onzin*? De *gelegenheid* eens aan eene zijde gezet (want wij, voor ons, hebben er niets *geleerds* in kunnen vinden) wat beteekenen toch de woorden, in het vonnis aangehaald, *Rottebuurt den eersten van Raakwat*? Door *Rottebuurt* schijnt men *Rotterdam* te willen verstaan; doch wij zien niet op welken goeden grond. *Rottebuurt* en *Rotterdam*, zijn, voor zoo veel ons bekend is, toch geene *synonijma* (woorden van dezelfde beteekenis) even als *Gorcum* en *Gorinchem*, *Dort* en *Dordrecht*. En wat men door *Raakwat* verstaat, dit wordt juist niet duidelijk in het vonnis gezegd: wij, voor ons, zouden er liefst gerne uitlegging aan willen geven. Het is in onze oogen *wartaal*, niet van *geleerden* maar van louteren *onzin*; en het is toch wel geoorloofd om *onzin* op het papier te stellen. Dit is geene misdaad; het is slechts een gebrek aan verstandelijke vermogens; een ongeluk dat de schrijver der *Utopiaansche Courant* met vele anderen, zelfs hooge persoonaadjen, gemeen heeft. Waar zoude het heen, zoo men allen, die zich aan het schrijven van *onzin*, *geleerden* of *ongeleerden*, schuldig maken, wilde straffen?

Frans Baltens zaliger gedachtenisse, de beruchte schrijver der *Vaderlandsche Historie*, een boek vol van *gelderdsch* en ongelderdsch *onzin*, waarvan men, God weet welke *gevolgtrekkingen*, *bedoelingen* en wat dies meer zij, zoude kunnen afleiden, is, voor zoo veel wij weten, nimmer te dezer zake in regten betrokken. Niettegenstaande in dien tijd nog geene Grondwet de vrijheid der drukpers in Holland, als eene Staatswet had geheiligd, heeft men dien schrijver nogtans ongemoeid, ja verhinderd, alle zijne grillen, al zijnen *onzin* te laten zetten, drukken, uitgeven en verspreiden. En zoude men dan in deze tijd, nu de drukpers is vrij verklaard, geene grillen, geenen *onzin*, geene wartaal meer mogen schrijven, laten drukken, uitgeven en verkoopen, zoo men koopers van dergelijke zotternijen kan vinden, zoo men bespeurt dat de smaak van het lezend publiek daarop valt? *S'il vit, les imbeciles de mon siècle*, zegt *J. J. Rousseau*, in de Voorrede zijner NOUVELLE HÉLOÏSE, *et j'ai publié ce livre*. Zou de *theologant Jean Baptiste Ridius* [illegible] dat *Utopiaansche Courant*, niet, even goed kunnen zeggen [illegible] *onzin* en [illegible] waar zijn [illegible] *Courante* geschriften [illegible] bekogen gevonden [illegible]

Men zal daarop antwoorden: » Hetgeen gij grillen en *onzin* heet, *moet* eene beteekenis, eene bedoeling hebben? — » beteekenis! geene: *onzin* is zonder beteekenis, bedoeling! » Ik heb er geene andere gehad, dan om een middel van bestaan te verlangen, op eene wijze die door de wet niet is verboden."

» *Maar*, het publiek maakt toepassingen, en deze kunnen » de rust des Staats in gevaar brengen." — » Dit is de schuld » niet van mij, maar van diegenen die de toepassingen, welke » ik nimmer bedoeld heb, maken. Hoe vele verkeerde toepassingen en gevolgtrekkingen zijn er niet uit het heiligst » aller boeken, afgeleid? en is de Bijbel daarom minder heilig? Een boek moet op zich zelf worden beschouwd en » dingen daaruit, die het kan niet in aanmerking komen, wat » men daaruit *zouden kunnen* afleiden of afgeleid » hebben."

Zonder deze redeneringen nog oneindig langer kunnen rekken, wij zouden ook nog enkele particle aanmerkingen op het vonnis kunnen maken, maar ons oogmerk is niet [illegible] aangeklaagden [illegible] verdediging voor den regter te schrijven. Wij hebben alleen het eerste voor ons willen medebrengen, [illegible] eene zaak die uit haren aard tot de regtbank der [illegible] Opinie behoort, en waaromtrent wij gemeend hebben [illegible] gedachten te mogen zeggen, als buitgaats van eenen vrijen Staat en levende onder eenen Constitutionnelen Koning, die geene inbreuk zal dulden op de Grondwet welke Hij te Brussel, plegtiglijk, onder den hoogen Hemel, in het aanschijn des ALLERHOOGSTEN, heeft bezworen te *handhaven*, en welke Grondwet, zoo min als eenige andere wet van latere dagteekening, verboden heeft *onzin*, *wartaal* en wat dies meer zij, te schrijven, te laten drukken en verkoopen. En dit is het oogpunt waaruit het ons voorkomt dat de zaak der *Utopiaansche Courant*, van de [illegible] regte beschouwd zoude kunnen worden. Wij behalen ons dan, voor het oogenblik, tot deze aanmerkingen, in afwachting dat men ons het vonnis zal toezenden, waarbij de aangeklaagde door de Kamer van Beschuldiging van het Hoog-Geregtshof te 's Gravenhage, naar het Hof van *Assises* is verzonden.

Aan den Redacteur van het Nieuws- en Advertentie-Blad.

MIJNHEER DE REDACTEUR!

In de *Haagsche Courant* van heden, Maandag den 29sten November, las ik eene aankondiging van Burgemeesteren van 's Gravenhage, houdende kennisgeving, dat, daar het aanstaande *St. Nicolaas-Feest*, op Zondag avond, den 5den December aanstaande, invalt, dit Feest, om geene stoornis aan den godsdienst toe te brengen, op den volgenden avond, gevierd zal worden. Burgemeesteren zeggen, dat, in 1813, toen gemeld Feest, op denzelfden datum, inviel, zulks ook plaats heeft gehad, dit is waar; doch toen was het in de eerste dagen der revolutie, en onder de regering van Paus *Pius VII*. Voor het jaar 1795 heeft zulks, voor zoo verre mij bewust is, nimmer plaats gehad. Ik heb mij niet kunnen verbeelden, dat onze tegenwoordige Burgemeesters, tot merkelijk nadeel van de goede Burgerij, zoo een maatregel zouden hebben kunnen nemen: ik zeg tot merkelijk nadeel der Burgerij; want de Zondag avond wordt toch veelal tot uitspanning gebruikt, waardoor ook de winkels meer zullen verkoopen, dan op eenen anderen avond. Ik vraag, welke stoornis zulks aan den godsdienst zou toebrengen, indien des avonds ten zeven uren, en dus na kerktijd, de winkels geopendren, deze *Sint* gevierd zou worden?

In *Brussel* speelt de Schouwburg op Zondag avond, en, wat meer is, bijna nooit heeft de Koninklijke familie nagelaten denzelven, op dien avond, met hare tegenwoordigheid te vereeren.

Dat *Brussel* ook tot *dit* land behoort; dat die stad onder dezelfde Grondwet en Koninklijk gezag leeft, zullen ons de Edele Achtbare Burgemeesteren van 's Gravenhage toch niet willen betwisten.

Zoo gij van dit mijn geschrift, ter bevordering der verplaatsing, waarop, zoo ik vermeen, uw blad ook ingerigt is, geheel of gedeeltelijk, gelieft gebruik te maken, zult gij bijzonder verpligten, een' uwer bestendige lezers en dienaar,

S.

's Hage, 29 *November* 1819.

ZITTING VAN DE TWEEDE KAMER.

Gister is de vergadering uitengegaan, daar er niet meer dan 55 leden present waren, en dus eene staat ontbrak aan het vereischte getal om te kunnen beraadslagen.

Heden morgen hebben de leden zich ten getale van 89 laten vinden. De President heeft voorgesteld om de voordragt van den heer *Dotrenge* in overweging te brengen, indien dezelve gelezen zoude zijn. Het gemelde lid heeft hierop ingeroepen om zijn voorstel zelf te lezen. Nadat zijn Ed. dus hetzelve in de fransche taal had voorgelezen, heeft hij aan den griffier de zorg voor de vertaling in het Hollandsch overgelaten. In die vertolking heeft de heer *Dotrenge* echter [illegible] opmerken welke den zin der door hem gebezigde uitdrukkingen verkeerd weergaven. Deze aanmerkingen zijn ons alzins gegrond voorgekomen. Wij hadden er hoog meer kunnen maken; ten minste gelooven wij dat ontwijfelbaar is gebleven hetgeen ten aanzien van den heer *Membride* [illegible] *à la fois membre du Conseil d'Etat et de cette Chambre* [illegible] was gezegd, het zich echter niet wel laat begrijpen, hoe deze fransche woorden in goed Hollandsch zouden zijn overgebragt, of uit onbekendheid met de taal, of misschien opzet of uit onhelpbaarheid geschied zijn, hebben wij misschien niet goed gehoord.

De heer *Kemper* heeft beweerd dat, daar verscheiden leden bij de debatten van gister niet tegenwoordig geweest waren, dezelve herhaald moesten worden, en heeft hij zich tot voorvechter der minderheid, welke onderlegen had gesproken, gesteld. De heer *Reinphins* heeft de uitdaging aangenomen, en op nieuw de middelen doen gelden welke voor zijnen geëerden ambtgenoot *Dotrenge* pleitbaren. Daarop zijn allerhevigste debatten gevolgd. Verscheiden redenen, welke gisteren gesproken hadden, hebben op nieuw met vuur de zaak der nationale vertegenwoordiging, der volksregten, en der billijkheid verdedigd. Vijf Hollandsche afgevaardigden, waaronder zich twee der zuiverste en meest verlichte Vaderlanders bevonden, hebben hunne Zuidelijke broeders ondersteund. Eindelijk zijn de stemmen opgenomen en is er beslist, bij eene meerderheid van 50 tegen 30, dat de demissie van den

heer *Plasschaert* door de Kamer ter kennisse van den Minister van Binnenlandsche zaken zoude gebragt worden.

Alzoo bevindt zich Z. Exc. in de noodzakelijkheid om dit geval ter kennis des Konings te brengen. Z. M., die niet verpligt is de dagbladen te lezen, kon geacht worden nog niet te weten dat de Provincie Zuid-Braband een Lid voor de tweede Kamer had te kiezen, en alzoo zoude de minderheid, meer dan twee, van de zijde der Belgen blijven. Thans kan de Koning, *zoo Z. M. zulks dienstig oordeelt*, de Provinciale Staten te Brussel bij een roepen om een nieuw lid der tweede Kamer in de plaats van den Heer *Plasschaert* te noemen, eene keus van het grootste gewigt; zoo men in aanmerking neemt welke zaken er gedurende deze Zitting moeten worden verhandeld, als de nieuwe Wetboeken en een *Tienjarige Budget*.

De Gedeputeerden uit de Noordelyke Provincien, welke voor het voorstel van den Heer *Dierenge* hebben gestemd, zyn de heeren Graaf *van Hogendorp*, *van Alphen*; *Van Reenen*, *van Spaendonk*, *Bilderen*, en *Gansser*, met welken men zich wel moet wachten te verwarren den Hoogleeraar *Kemper*.

De Zuidelijker Gedeputeerden, die *tegen* het voorstel hebben gestemd, zijn de Heeren *Moreau de Rieul*, *Meinbrède* en *van Afferden*.

Advertentien.

Te Amsterdam, bij JOHANNES VAN DER HEIJ, zijn nog eenige Exemplaren te bekomen van het NOODIG BERIGT *voor den Nederlander* wegens eene nieuwe verbeterde wijze van KUNSTVERLICHTING DOOR MIDDEL VAN VLAMVAT-BAAR GAS, UIT STEENKOLEN. Voorgedragen bij wijze eener verhandeling door B. KONING, *Broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van het Zeeuwsch genootschap der Wetenschappen*, van de Nederlandsche Huishoudelijke Maatschappij te Haarlem, enz. In groot 8°: de prijs is 16 stuivers.

Bij J. OOMKENS te Groningen, is gedrukt, bij de Wedw. G. WARNARS en ZOON te Amsterdam en alom te bekomen: I. ANNALES ACADEMIÆ GRONINGANÆ CIↃIↃCCCXVII — CIↃIↃCCCXVIII. PETRO DRIESSEN *Rectore Magnifico*, THEOD. VAN SWINDEREN *Actuario*. in gr. 4.° *f* 6 - : - II. GEDENKWAARDIGHEDEN VAN SOCRATES, door XENOPHON; *uit het grieksch vertaald* door M. JAN TEN BRINK, Hoogleeraar te Groningen, *met gegraveerd titel en vignet* in gr. 8.° *f* 3-12 - : III. De PROSODIST of WOORDENLIJST voor de uitspraak, door M. J. ADRIANI, *Schoolopziener van het 6de District, in de Provincie Groningen*. klein 8.°, 5 stuivers.

BRAE VAN DER WAL, Boekhandelaar te Gorinchem, heeft uitgegeven, en is alom verzonden:

I. Kort verhaal, leerrede over het aanbevelingswaardige van het *Bijbelgenootschap*, (ten voordeele van hetzelve gehouden) 5 stuivers.

II. Iets over de EVANGELISCHE GEZANGEN, door een' voormaligen tegenstander van dezelve; waarin alle bedenkingen tegen dezelve worden opgelost; à 3 st. — Met het 25 tot verspreiding voor *f* 2:12 -.

III. Bedenkingen *voor* en *tegen* de in gebruik zijnde KERK-PSALMEN bij de Hervormden; à 2 st. — Het 25 voor *f* 2: - ter uitdeeling.

IV. Een M. Ondertigt voor ARMEN- en ONKUNDIGE KINDEREN, om dezelve tot het kerkgaan aan te sporen, 2.e druk; à 5 st. — Met het 25 tot uitdeeling dienende in vermogende voor *f* 2:12.

BERIGT AAN ONDERWIJZERS.

J. VAN DER WAL, Boekhandelaar te Gorinchem, geeft de onderstaande Werkjes, geschikt tot SCHOOLGEBRUIK of GESCHENKEN, uit:

I. J. VAN WIJK. Rz., Aardrijkskundig Schoolboek der Provincie HOLLAND, 1.e Stukje behelzende *Hollandsch Noordelijk* gedeelte, met een Kaartje; prijs 7 St.: hetzelve op *best papier* 12 St. — Het 2.e Stukje of *Hollandsch Zuidelijk* gedeelte, alsmede dat der Provincie *Utrecht* zijn ter perse en vóegen nog dit jaar.

II. A. VAN ZUTPHEN, eerste beginselen om de jeugd binnen weinig tijds het Nederlandsch te leeren lezen, en haar denkvermogen te ontwikkelen; met 56 figures: 3de druk, à 5 St.

III. ——— hetzelve, eerste gedeelte 4de druk, à 4 St. — Deze druk is zamengesteld uit de 16 eerste pag. met figuren, om het meer algemeen bruikbaar te maken.

IV. ——— berigt en onderrigt, aangaande bovenstaande Leerwijze, 2de druk, à 5 St.

V. *Le gladrille des Enfans, ou système nouveau de lecture, par le moyen de 84 fig.*, par D. DE GRAAF, 4me edition, à 16 S.

VI. *Recueil de quelques parvenus dégobars, de la langue Française*, par D. DE GRAAF, à 6 St.

VII. D. DE GRAAF, voorbeelden van vervoeging der eerste en gemaklijkste werkwoorden der Fransche taal, à 5 St.

VIII. Mengelingen voor Jongens en Meisjes, met 8 gekleurde plaatjes, 2 Stukjes te samen, ieder 12 St.

IX. Hetzelve kompleet in kartón, 20 St.

NB. De VII eerste bij getalen, voor Onderwijzers, tot minder prijs.

GEVRAAGD VOOR 1832.

Keurigheid van uitvoering, bevalligheid der kunstplaatjes (door den beroemden VELIN) doelmatigen inhoudt waartoe verscheiden zeer dienstelijke dichters hebben bijgedragen, en waarbij een oorspronkelijk muziek stukje gevoegd is, maken dezen jaarboekje, meer dan bij vorige jaargangen, een gewenschte aan. Hetzelve verschijnt te Amsterdam bij *M. Westerman* en is alom verzonden: de prijs, in elegante kartonnen bandjes, is *f* 1-5 -; verguld op snede *f* 1-8 -.

On trouve chez M. VAN LYON Libraire sur le spui n.° 72 à La Haye.

Journal de chant, avec accompagnement de Piano et Guitarre, dédié à S. A. R. la Princesse d'Orange, par J. H. MEES, professeur de maître de chant, de présent à La Haye. Prix 50 Cents par an, pour 52 n.os, franc de port.

N.° 1 à 40. Arie: *E da me che sarà* ASIGLI.

N.° 40 à 45. Ia cloche de musique, Duo par PEELAERT, nouvelle édition de l'Air: *Oui c'est demain*, de MONTANO et STEPHANIE, avec des changemens convenables à l'étendue et au fait piano des morceaux de genre, publiés par M. MEES dans sa méthode.

Messe de Requiem du célèbre GOSSEC, avec toutes les parties détachées et l'orchestre.

La Création d'HAYDN, idem.

Vingt-cinq partitions d'opéras des meilleurs auteurs, savoir: GRETRY, PAISIELLO, PICCINI, etc. avec toutes les parties séparées pour l'orchestre.